

YARGI SİSTEMİNİN BAĞIMSIZLIĞI VE TARAFSIZLIĞI

AVRUPA İNSAN
HAKLARI MAHKEMESİ
KARARLARINI İCRA
DAİRESİ

DG1

TEMATİK BİLGİ NOTU

Kasım 2020

YARGI SİSTEMİNİN BAĞIMSIZLIĞI VE TARAFSIZLIĞI

Bu özetler sadece Avrupa Mahkemesi Kararlarını İcra Dairesi'nin sorumluluğunda hazırlanmıştır ve Bakanlar Komitesi'ni hiçbir şekilde bağlamaz.

1. **MAHKEMELERİN BAĞIMSIZLIĞI**..... *Error! Bookmark not defined.*
 - 1.1. Yürütmeye karşı bağımsızlık *Error! Bookmark not defined.*
 - 1.2. Taraflara karşı bağımsızlık *Error! Bookmark not defined.*
 - 1.3. Mahkemelerin iç bağımsızlığı *Error! Bookmark not defined.*
 2. **MAHKEMELERİN TARAFSIZLIĞI**..... *Error! Bookmark not defined.*
 - 2.1 Mahkemelerin nesnel tarafsızlığı *Error! Bookmark not defined.*
 - 2.1.1. Bir davada istişari ve yargısal görevlerin kullanılması *Error! Bookmark not defined.*
 - 2.1.2. Bir davada yargısal ve yargı-dışı görevlerin kullanılması **8**
 - 2.1.3. Bir davada farklı yargısal görevlerin kullanılması *Error! Bookmark not defined.*
 - 2.1.4. Çıkar çatışmalarını kapsayan özel durumlar *Error! Bookmark not defined.*
 - 2.2 Mahkemelerin öznel tarafsızlığı *Error! Bookmark not defined.*
 3. **SAVCILARIN BAĞIMSIZLIĞI VE TARAFSIZLIĞI** *Error! Bookmark not defined.*
- DAVA DİZİNİ**..... *Error! Bookmark not defined.*

Adil yargılanma hakkı Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. Maddesi ile güvence altına alınmıştır. Bu hakkın yürürlükteki uygulaması özellikle herkese davasının “medeni hak ve yükümlülükleriyle ilgili uyuşmazlıklar ya da cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan, yasayla kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından” görülmesini sağlamayı gerektirir. Bağımsızlık ve tarafsızlık ilkeleri birbirine yakından bağlıdır ve koşullara bağlı olarak Avrupa Mahkemesi tarafından ortak inceleme gerektirebilir. Bunlar demokrasi ve hukukun üstünlüğünün dayandığı kurumsal güvencelerdir.

Devletlerin “bağımsız ve tarafsız bir mahkeme” tarafından bir yargılama sağlama zorunlulukları yargı teşkilatı ile sınırlı değildir. Bu aynı zamanda yürütme, yasama ve düzeyine bakılmaksızın diğer Devlet makamlarına da mahkemelerin hüküm ve kararlarına saygılı olma ve uyma konusunda yükümlülükler getirir. Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığına ilişkin anayasal güvenceler gündelik idari davranış ve uygulamalara etkili bir şekilde dahil edilmelidir.

Bu tematik başlıklar ulusal yargı sistemlerinin bağımsızlığını ve tarafsızlığını güvence altına almak ve güçlendirmek amacıyla Avrupa Mahkemesi kararlarının uygulanması bağlamında devletler tarafından benimsenen ve bildirilen önlem örneklerini kapsamaktadır. Başlıklar aynı zamanda, Avrupa yargı sistemlerinin entegral bir parçasını oluşturan savcılarının bağımsızlığı ve tarafsızlığına ilişkin bir bölüm de içermektedir.

1. MAHKEMELERİN BAĞIMSIZLIĞI

Mahkemelerin bağımsızlığı hukukun üstünlüğünün esas unsurudur ve yargı sisteminin işleyişi açısından kaçınılmazdır. İnsan hakları ve temel özgürlüklere saygının bir güvencesi olup herkesin yargı sistemine güvenmesini sağlar.¹

Mahkemenin içtihatı uyarınca, bir mahkemenin özellikle yürütme ve davanın taraflarından bağımsız olup olmadığını tespit etmek için diğer şeylerin yanı sıra mahkeme üyelerinin atanma şekli ve hizmet süreleri; dış baskılara karşı güvencelerin varlığı ve bu yapının bağımsız bir görüntü sunup sunmadığı sorusu göz önüne alınır. Mahkeme, yürütme ve yargı sistemi arasındaki kuvvetler ayrılığı kavramının içtihadında giderek artan bir önem arz ettiğini gözlemlemiştir.

1.1. Yürütmeye karşı bağımsızlık

<p>Danıştay'ın uluslararası anlaşmaların yorumlanması bağlamında bağımsızlığı: 1990'da Danıştay Genel Kurulu, ifadeleri belirsiz veya muğlak olan uluslararası anlaşmaları yorumlama meselelerini Dışişleri Bakanı'na bırakma uygulamasından vazgeçme ve bundan böyle görülecek davalarda uluslararası anlaşma şartlarını kendisi yorumlama kararı aldı. Böylece tam yargı yetkisini ve yürütmeye karşı tam bağımsızlığını kazandı. Bununla birlikte belirli bir davada yürütmenin görüşü talep edilse bile bu görüşe bağlı kalmayacaktır.</p>	<p><i>FRA / Beaumartin (15287/89)</i></p> <p>24/11/1994 <i>Tarihli NiSon Hüküm</i></p> <p>DH(95)254 Nihai Karar</p>
<p>Denizcilik uyuşmazlık mahkemelerinin bağımsızlığı: 2009'da Denizcilik Uyuşmazlık Mahkemeleri Kanunu 'nda denizcilik mahkemeleri başkan ve başkan yardımcılarının Ulaştırma ve Denizcilik Bakanı ile mutabakat halinde Adalet Bakanı tarafından atanması ve görevden alınmasına yönelik bir değişiklik yapıldı; daha önce söz konusu hakimler Ulaştırma ve Denizcilik Bakanı tarafından bu iki bakana bağlı bir pozisyonda atanıyordu. Şimdi bir denizcilik uyuşmazlık mahkemesi profesyonel hakimlerden (başkan ve bir ya da daha fazla başkan yardımcısı) ve Adalet Bakanı tarafından Müşterek Mahkeme Sistemi Kanununa uygun bir şekilde mahkemeye atanan yardımcı hakimlerden oluşuyor.</p>	<p><i>POL / Brudnicka ve Diğerleri (54723/00)</i></p> <p>03/06/2005 <i>Tarihli Son Hüküm</i></p> <p>Nihai Karar CM/ResDH(2011)141</p>
<p>Yargı asistanlarının bağımsızlığını sağlayan geliştirilmiş yasal güvenceler: 2004 Adalet Teşkilatı Yasası ve 2005 Hakimler Yüksek Kurulu Mahkemelerinin İç Yönetmeliği uyarınca yargı asistanları hakimlerle aynı mesleki statüyü edindiler ve keyfi görevden almaları karşı koruma hakkından yararlanır hale geldiler. Ayrıca haklarında verilen disiplin cezalarına bir mahkemede karşı çıkabiliyorlar.</p>	<p><i>ROM / Luka (34197/02)</i></p> <p>21/10/2009 <i>Tarihli Son Hüküm</i></p> <p>Eylem Raporu</p> <p>Nihai Karar CM/ResDH(2014)66</p>
<p>Siviller ve askeri personel tarafından işlenen suçların görüldüğü ceza davalarının bağımsızlığı: Sivillerin askeri mahkemeler tarafından mahkum edilmesini önlemek için Ceza Muhakemesi Kanunu 2006'da değiştirildi, bu değişiklik askeri personel ve siviller tarafından işlenen ve bölünmezliği veya bağlantısı olan suçların görüldüğü bütün davalarda sivil mahkemelerin hüküm vermesi sağlanıyor. Ayrıca 2002 Polis Statüsü Kanunu'na göre polis personeli sivil memur haline geldi ve böylece sivil mahkemelerde yargılanmaya başladı.</p>	<p><i>ROM / Maszni (59892/00)</i></p> <p>21/12/2006 <i>Tarihli Son Hüküm</i></p> <p>Nihai Karar CM/ResDH(2013)168</p>

¹ Bkz. Bakanlar Komitesi'nin Hakimler: bağımsızlık, etkililik ve sorumluluk hakkında [CM/Rec\(2010\)12](#) sayılı Tavsiye Kararı
Page | 3

Askeri Mahkemelerin yargılama yetkisinin kısıtlanması ve ardından lağvedilmeleri:

Askeri Mahkemelerin Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu'nda 2010'da yapılan değişikliğe göre mahkeme heyetinde bir askeri subayın bulunmasını gerektiren madde kaldırıldı. Bundan böyle bir askeri mahkeme heyeti sadece üç askeri hakimden oluşacaktır.

2013'te Askeri Disiplin Mahkemelerinde yapılan bir değişiklik Askeri Disiplin Mahkemelerinin yargılama yetkisini savaş zamanında gerçekleşen disiplin konularıyla sınırlandırdı. Ayrıca barış zamanı Askeri Disiplin Mahkemelerinin yerini alan Askeri Disiplin Heyetleri, bir özgürlük mahrumiyetine yol açan disiplin cezaları veremiyorlar.

2017'de yapılan bir anayasa değişikliğiyle Askeri Yüksek İdare Mahkemesi (AYİM) dahil bütün askeri mahkemeler kapatıldı. AYİM'de görülmekte olan davalar ya Yargıtay'a ya da Danıştay'a devredildi.

Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kapatılması: Çeşitli yasal ve anayasal reformlar nihai olarak devlet güvenlik mahkemelerinin kapatılmasına yol açtı. 1999 tarihli bir anayasa değişikliği Devlet Güvenlik Mahkemelerinin bir başkan, iki daimi üye ve bir yedek üyeden oluşması gerektiğini sağladı. Bunu takip eden yasa değişiklikleri Devlet Güvenlik Mahkemelerinde askeri hakim ve askeri savcının görevlerine son verdi, askeri hakimlerin yerini sivil hakimler aldı.

Sonunda Devlet Güvenlik Mahkemeleri 2004 yılında yapılan bir anayasa reformuyla tamamen kapatıldı. Bu mahkemelerin yargı yetkisi Ceza Muhakeme Usulü Kanununda yapılan değişiklikler ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kaldırılmasına Dair Kanun ile ağır ceza mahkemelerine devredildi.

Askeri mahkemelerin bağımsızlığını sağlayan yapısal reformlar: 1955 Ordu Yasası'nda 1997 yılında yapılan değişiklikler uyarınca askeri mahkemelerde hukuk konularındaki görüşü mahkeme açısından bağlayıcı olan ve verilecek cezada (kararda değil) oy hakkı olan bir üye olarak bir askeri hakim (hukuk diploması olan bir sivil) yer almak zorunda. Hali hazırdaki mahkumiyet kararına itiraz hakkına ilave olarak verilen cezalara karşı sivil Askeri Mahkemeler İstinaf Mahkemesine itiraz başvurusu hakkı eklendi. Böylece nihai karar bundan böyle hep bir yargı organının yetkisi altında olacak.

1957 Denizcilik Disiplin Yasası'nda 2004 yılında yapılan Düzeltme Kraliyet Donanma Mahkemelerinde askeri mahkeme (sivil) hakimlerini atama sorumluluğunu (sivil) Donanma

TUR / Bayrak (39429/98)

[24/09/2007](#)

[Tarihli Son Hüküm](#)

[Eylem Raporu](#)

[Nihai Karar](#)

[CM/ResDH\(2018\)22](#)

*TUR / Ibrahim Gurkan
(10987/10)*

[03/10/2012 Tarihli Son
Hüküm](#)

[Eylem Raporu](#)

[Nihai Karar](#)

[CM/ResDH\(2016\)303](#)

TUR / Tanisma (32219/05)

[02/05/2016 Tarihli Son
Hüküm](#)

[Eylem Raporu](#)

[Nihai Karar](#)

[CM/ResDH\(2018\)422](#)

TUR / Ciraklar (19601/92)

[28/10/1998 Tarihli Son
Hüküm](#)

[Nihai Karar DH\(99\)555](#)

TUR / Sertkaya (77113/01)

[22/09/2006 Tarihli Son
Hüküm](#)

[Nihai Karar](#)

[CM/ResDH\(2008\)83](#)

UK / Findlay (22107/93)

[25/02/1997 Tarihli Son
Hüküm](#)

[Nihai Karar DH\(98\)11](#)

UK / Grieves (57067/00)

[16/12/2003 Tarihli Son
Hüküm](#)

<p>Askeri Hakimi'ne devretti. Askeri Deniz Mahkemelerinin tabii üyeleri için hazırlanan bilgilendirme notları 2002 ve 2004'te, bağımsız ve dış baskılara maruz kalmadan çalışmak ve Ordu ve Kraliyet Hava Kuvvetlerinininkilerle mümkün olan azami tutarlılığı sağlamak için gerekli bilgileri içerecek şekilde düzenlendi. 2009'da yürürlüğe giren yeni Silahlı Kuvvetler Kanunu silahlı kuvvetlerin bütün dalları (ordu, donanma ve hava kuvvetleri) için aynı anda birden fazla yerde kurulabilecek tek bir Askeri Mahkeme oluşturdu. Bu mahkeme farklı oturumlar için farklı askeri hakimlerden ve hizmet personeliinden oluşabilecek.</p>	<p>Nihai Karar CM/ResDH(2011)290</p>
<p>Şartlı Tahliye Kurulunun zorunlu müebbet hapis cezası alan mahkumların serbest bırakılması konusunda tam yetkili olması: Ceza Yargılaması Kanununda 2003 yılında yapılan değişiklikler sonucunda Şartlı Tahliye Kurulu müebbet hapis cezası alan bütün mahkumları serbest bırakma konusunda yetkili hale geldi ve artık Bakanın bu kurulun kararlarını değiştirme özgürlüğü kalmadı. Şartlı Tahliye Kurulu resmi bir makam olarak 1998 İnsan Hakları Kanunu kapsamında Sözleşme tarafından korunan bir hakla çelişen bir tutum alırsa artık kanuna aykırı davranmış olacak.</p>	<p><i>UK / Stafford (46295/99)</i> 28/05/2002 Tarihli Son Hüküm</p> <p>Nihai Karar CM/ResDH(2011)179</p>
<p>Kuvvetler ayrılığını sağlamak üzere yapılan kapsamlı yargı reformu: Yargı organının yapısal bağımsızlığını sağlamak üzere diğerlerinin yanı sıra siyasi yapıları (Başkan ve Meclis) hakimleri atama ve görevden alma sürecinin dışında bırakmak gibi birtakım önlemler alındı.</p>	<p><i>UKR / Oleksandr Volkov (21722/11)</i></p> <p>27/05/2013 Tarihli Son Hüküm</p> <p>Eylem planı</p> <p>Statü: sürüyor</p>

1.2. Tarafalara Karşı Bağımsızlık

<p>Sosyal Sigorta Bölgesel İstinaf Komisyonunun bağımsızlığı: Genel Sosyal Sigorta Kanunu'nun Bölgesel İstinaf Komisyonu'nun oluşumuna ilişkin maddesi 2000 yılında değiştirildi. Bu tarihten itibaren Komisyon Başkanı Federal Adalet Bakanı tarafından atanan bir hakim oldu; bu hakim görevine atandığı sırada çalışma ve sosyal işlerle ilgili bir mahkemenin üyesi olması gerekiyor. Komisyonunda ayrıca ikisi Tabipler Odası diğer ikisi Genel Sosyal Sigorta Birliği tarafından atanan dört üye daha olmalıdır.</p>	<p><i>AUT / Hortolomei (17291/90)</i></p> <p>16/04/1998 Tarihli Son Hüküm</p> <p>Nihai Karar ResDH(2004)73</p>
<p>Bölgesel Emlak İşlemleri İdaresinin bağımsızlığı: İdarede diğerlerinin yanı sıra Eyalet Yönetiminden biri raportör olarak görev alan üç sivil memur yer alır; bu durum Eyalet Yönetiminin taraf olduğu davalar için de geçerlidir. Bölgesel Tyrol Yönetimi 1984'te bölgesel yönetim örgütlenme şemasını değiştirdi. Bu tarihten itibaren İdare raportörlerinin sivil memur olarak bağlı oldukları Bölüm, duruşmalarda Eyalet Yönetimini temsil eden "Emlak İşleri Denetimcisi" tarafından yönetilen Başkanlıktan ayrıldı. Böylece İdare raportörü artık bu Denetçiye bağlı olmaktan çıktı.</p>	<p><i>AUT / Sramek (8790/79)</i></p> <p>22/10/1984 Tarihli Son Hüküm</p> <p>FNihai Karar DH(85)6</p>
<p>Temsilciler Meclisi Yargı Bölümünün bağımsızlığı: 2009'da, Temsilciler Meclisi çalışanlarıyla yönetim arasındaki anlaşmazlıklarda son kararı verme yetkisine sahip olan Yargı Bölümünün bileşimi, Parlamento ve Temsilciler Meclisi Başkanı tarafından değiştirildi. Yargı Bölümü artık tamamen Temsilciler Meclisi yönetimiyle özel bağlantısı olmayan üyelerden oluşuyor.</p>	<p><i>ITA / Savino (17214/05)</i></p> <p>28/07/2009 Tarihli Son Hüküm</p> <p>Eylem raporu</p>

	Nihai Karar CM/ResDH(2020)229
Konutlandırma ihtilaflarında ortaya çıkan çıkar çatışması davalarında değerlendirme uzmanlarının davadan hariç tutulması: 1973 "Leasing" İnceleme Heyeti ve Kira İnceleme Heyeti Kanunu ve Konutlandırma ve Kiralama Mahkemesine ilişkin 1974 tarihli Kanun 1991 yılında değiştirildi. Bu değişiklik, Kira İnceleme Heyetlerinde ve Konutlandırma ve Kiralama Mahkeme heyetlerinde yer alan ve ilgili birlikler tarafından atanan ve bu birliklerle yakın ilişkisi olan değerlendirme uzmanlarının yerlerine çıkar çatışmasının muhtemel olduğu durumlarda normal hakimlerin atanmasını sağladı.	<i>SWE / Langborger</i> <i>(11179/84)</i> 22/06/1989 Tarihli Son Hüküm Nihai Karar DH(91)25
Konut yardımı ihtilaflarında yasal inceleme: Dava konusu olan kararı veren yerel yönetimden seçilmiş beş meclis üyesinden oluşan Konut Yardımı İnceleme Heyetinin yerine 2000 tarihli Çocuk Yardımı, Emekli Maaşları ve Sosyal Güvenlik Kanunu uyarınca kurulan mahkemeler getirildi. Bu mahkemeler yerel yönetimlerden tamamen bağımsız olup konut yardımı ihtilaflarıyla ilgili bütün gerçekleri soruşturabilir durumdadırlar.	<i>UK / Tsfayo (60860/00)</i> 14/11/2006 Tarihli Son Hüküm Nihai Karar CM/ResDH(2010)75

1.3. Mahkemelerin iç bağımsızlığı

Ceza davalarında temyiz mahkemesi olarak Yargıtayın bağımsızlığı için geliştirilmiş güvenceler: Yargıtayın baskıya maruz kalmasına yönelik nesnel haklılığı olan endişeleri ele almak amacıyla 2002 Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, Yargıtay hakimleri ve/veya Daire Başkanlarının temyiz kararlarını bozmak ve birince derece hükmü geçerli kılmak üzere temyiz dilekçesi vermelerini yasaklamıştır.	<i>LIT / Dakaras (42095/98)</i> 17/01/2001 Tarihli Son Hüküm Nihai Karar CM/ResDH(2004)43
Yargıda kariyer sistemi reformu: 2016 anayasa reformu ve uygulamaya yönelik mevzuatların kabul edilmesi Ukrayna'da yargı sisteminde hakimlerin seçilmesi ve atanması ve yargı disiplini konularını da kapsayan yeni bir yasal çerçeve oluşturdu. Bu, yetkili organ olan Yüksek Adalet Kurulunun bileşimi ve işleyişine yönelik yeni kuralları da kapsıyordu. Mahkeme başkanlarının rolünün azaltılması hakimlerin iç bağımsızlığı için ilave bir güvence oldu.	<i>UKR / Oleksandr Volkov</i> <i>(21722/11)</i> 27/05/2013 Tarihli Son Hüküm Eylem planı Statü: sürüyor
<i>Oleksandr Volkov davasında, 2015'te Yargıtay, bir Parlamento kararının ardından başvuru sahibini Yargıtay hakimliği görevine iade etti.</i> <i>Salov davasında, başvuru sahibinin aleyhine verilen yargı kararları Yargıtay tarafından bozuldu ve dava sona erdi.</i> <i>Sovtransavto Holding davasında, şüpheli karar bozuldu, ve dava yeniden görülmek üzere alt mahkemeye gönderildi. 2005'te başvuru sahibinin şirketinin iddiası kısmen karşılandı</i>	<i>UKR / Agrokompleks</i> <i>(23465/03)</i> 08/03/2012 Tarihli Son Hüküm Eylem raporu Statü: sürüyor
	<i>UKR / Salov (65518/01)</i> 06/12/2005 Tarihli Son Hüküm Eylem planı

[Nihai Karar](#)
[CM/ResDH\(2018\)232](#)

UKR / Sovtransavto Holding
(48553/99)

[06/11/2002 Tarihli Son](#)
[Hüküm](#)

[Eylem Raporu](#)

[Final Resolution](#)
[CM/ResDH\(2019\)243](#)

2. MAHKEMELERİN TARAFSIZLIĞI

Tarafsızlık önyargının olmaması ve taraf tutulmaması demektir. Mahkeme içtihatına göre tarafsızlığın varlığı belirli bir hakimin kişisel kanaati ve tutumunu, yani hakimin belirli bir davada herhangi bir önyargı ya da taraflılık sergileyip sergilemediğini göz önüne alan öznel bir test; ve ayrıca mahkemenin kendisinin ve diğer şeylerin yanı sıra oluşumunun, tarafsızlığına halel getirecek bütün yasal şüpheleri bertaraf eden yeterli güvenceler sunup sunmadığını değerlendiren nesnel bir test ile belirlenmelidir. Mahkeme, konuyla ilgili davaların çoğunda nesnel teste odaklanmıştır. Bununla birlikte öznel ve nesnel tarafsızlık arasında kat'i bir ayırım olmadığını da belirtmek gerekir zira bir hakimin tavrı, tarafsızlık konusunda sadece dış gözlemcinin bakış açısından görülen nesnel şüpheleri (nesnel test) uyandırmakla kalmaz; aynı zamanda onun kişisel kanaatine (öznel test) kadar uzanabilir.

2.1 Mahkemelerin nesnel tarafsızlığı

2.1.1. Bir davada istişari ve yargısal görevlerin kullanılması

Danıştay hakimlerinin istişari ve yargısal görevlerinin ayrılması: 1961 Danıştay Kurumu Kanununda 1995 yılında yapılan değişiklik Danıştay Adli Kurul üyelerinin, daha önceki Danıştay müzakerelerine katıldıkları kanun ve kararnamelerin uygulandığı davalarda görev almamalarını sağladı.

LUX / Procola (14570/89)

[28/09/1995 Tarihli Son Hüküm](#)

[Nihai Karar DH\(96\)19](#)

2.1.2. Bir davada yargısal ve yargı dışı görevlerin kullanılması

İdare Mahkemesi üyeliğinin diğer meslek etkinlikleriyle ve üçüncü tarafların mesleki olarak temsil edilmesiyle uyumsuzluğu: 1997'de Mahkemenin, bir kanton idare mahkemesinin dönüşümlü olarak çalışan iki yarı zamanlı hakiminin başvuru sahibine karşı açılan aynı davanın önceki işlemlerine avukat olarak katılmaları nedeniyle mahkemenin tarafsız olmadığını tespit etmesi üzerine Zürih Kantonu İdari Yargı Kanunu değiştirildi ve idare mahkemesinde tam zamanlı çalışmanın herhangi bir başka tam zamanlı faaliyetin icrasıyla veya üçüncü tarafların yargısal ve idari kurullar karşısında mesleki olarak temsil edilmesiyle uyumsuzluğu belirtildi.

SUI / Wettstein (33958/96)

[21/03/2001 Tarihli Son Hüküm](#)

[Nihai Karar CM/ResDH\(2009\)14](#)

2001'de Federal Mahkeme başvuru sahibinin davanın yeniden görülmesi talebini onayladı, şüpheli karara yönelik titiraz başvurusunu kabul etti ve davayı bileşimi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6/1. Maddesinin ve iç hukukun gerekliliklerini karşılayan bir idare mahkemesine devretti.

Guernsey Kraliyet Mahkemesi'nde mahkeme başkanının tarafsızlığının sağlanması: 2001 tarihli bir Uygulama Talimatı uyarınca Guernsey Kraliyet Mahkemesi'nde görülen idari davada mahkeme başkanının reddine ilişkin özel bir usûl geliştirildi: Duruşmanın başında tüm tarafların avukatları, müvekkillerinin mahkeme başkanına herhangi bir itirazlarının olup olmadığını ve varsa bu itirazın gerekçelerini belirtmelerini gerektiriyor. Avukatların yeterli bilgiyi edinebilmeleri için mahkeme başkanı duruşmadan önce onları kendisinin yerel mahkemede görülen veya bu mahkeme tarafından belirlenen meselelerle daha önceden bir ilişkisinin olup olmadığını konusunda yazılı olarak bilgilendirmek zorundadır.

UK / McGonnell (28488/95)

[08/02/2000 Tarihli Son Hüküm](#)

[Nihai Karar DH\(2001\)120](#)

2.1.3. Bir davada farklı yargısal görevlerin kullanılması

<p>Sonraki duruşmalarda sorgu hakimlerinin reddi: 1992'de Federal Adalet Bakanı İstinaf Mahkemeleri Başkanlarına ve Başsavcılara bir genelge yollayarak hakimlerin reddedilme ihtimalinin duruşma tarihi belirlenmeden önce açıklığa kavuşturulması gerektiğini bildirdi. Sadece istisnai koşullarda, özellikle de duruşmaların ertelenmemesinin davacının çıkarına olduğu durumlarda, bir davalının reddi hakim talep etme hakkından feragati, asgari usul güvencelerine saygılı olunması (feragatin davalının yasal temsilcisi önünde, bağımsız ve tarafsız bir hakim tarafından incelenmesi) koşuluyla göz önüne alınabilecektir.</p>	<p><i>AUT / Pfeifer and Plank (10802/84)</i></p> <p>25/02/1992 Tarihli Son Hüküm</p> <p>Nihai Karar DH(92)64</p>
<p>Sorgu hakiminin ilk derece mahkeme yargılamalarından çıkarılması: Yargıtay içtihadında 1985'te yapılan bir değişikliği ardından sorgu hakimi olarak görev yapmış bir hakim, aynı davada ilk derece mahkemesinde mahkemeye başkanlık yapması ya da duruşma hakimi olması engellendi. Yargı Kanunu aynı kuralı istinaf mahkemeleri ve ağır ceza mahkemeleri yargılamaları için de geçerli kıldı.</p>	<p><i>BEL / De Cubber (9186/80)</i></p> <p>26/10/1984 Tarihli Son Hüküm</p> <p>Nihai Karar DH(88)20</p>
<p>Ön duruşma kararlarına katılan hakimlerin dava dışı bırakılması: Yargı İdaresi Kanunu 1990'da değiştirilerek gözaltında tutulma ya da diğer soruşturma aşamalarıyla ilgili ön duruşma kararlarına katılan bir hakim aynı davada mahkeme ya da istinaf hakimi olarak görev alması engellendi. Sanığın suçunu itiraf ettiği basit yargılama koşullarında görülen davalar ve sanığın suçunun ispatı için hiçbir karar verilmesi gerekmeyen davalar bu kuraldan müstesnadır. Ayrıca hakimlerin tarafsızlığına dair genel bir madde de getirilmiştir; bu maddeye göre bir davada hakim tarafsızlığından şüphe uyandıran herhangi bir koşul söz konusu ise o kişi o davada hakim olarak görev yapamaz.</p>	<p><i>DNK / Hauschildt (10486/89)</i></p> <p>24/05/1989 Tarihli Son Hüküm</p> <p>Nihai Karar DH(91)9</p>
<p>Bankacılık denetleme dairesi kurullarının ayırt edici görevlerinin tanımlanması: 2010'da Para ve Maliye Kanununu düzenleyen bir Kararname ile bankacılık ve sigortacılık ve denetleme daireleri İhtiyatlı Denetim Kurumu adlı tek bir kurum altında birleştirildi. İhtiyatlı Denetim Kurumu 16 üyeli bir Kurul ve beş üyeli bir Yaptırımlar Komitesinden oluşur. Yaptırımlar Komitesinin bir üyesinin görevleri Kurulun bir üyesinin görevlerinden farklıdır. Kurulun denetimler sırasında bulunduğu eksikliklere ilişkin tek başına yaptırım işlemlerini başlatma yetkisi vardır. Yaptırımlar Komitesi disiplin yaptırımlarını uygulama yetkisine sahiptir ve çalışma ilkesiyle uyumluluğu sağlar.</p>	<p><i>FRA / Dubus S.A (5242/04)</i></p> <p>11/09/2009 Tarihli Son Hüküm</p> <p>Eylem raporu</p> <p>Nihai Karar CM/ResDH(2011)102</p>
<p>Mahkeme işlemlerinde Hükümet Komiseri'nin rolünün kısıtlanması: 2006'da İdari Yargılama Kanunu değiştirildi, Hükümet Komiseri'nin Danıştay, ilk derece idare mahkemesi ve istinaf mahkemeleri nezdindeki işlemler sırasında görüşmelere katılımı yasaklandı. Danıştay davalarında Hükümet Komiseri'nin müzakerelere alınmamasını talep etmek tarafların inisiyatifine bırakılacaktır. Taraflara bu hakları mahkeme celbinde bildirilmektedir. Eğer böyle bir talep gelmezse Hükümet Komiseri bütün tarafların usul haklarını güvence altına almak üzere duruşmalarda hazır bulunacaktır.</p>	<p><i>FRA / Kress (39594/98)</i></p> <p>07/06/2001 Tarihli Son Hüküm</p> <p>Nihai Karar CM/ResDH(2007)44</p>

Hakimlerin disiplin soruşturmalarında mahkemelerin tarafsızlığını sağlamak: Ortak Mahkemeler Teşkilat Kanununda 2018'de yapılan değişikliğe göre bir mahkeme başkanı artık mahkemesindeki hakimler hakkında disiplin soruşturması açma yetkisine sahip değildir. Bu hak yeni bir kuruma, bir hazırlık soruşturması yürüten ve elde ettiği sonuçları Yüksek Hakimler Kuruluna sunan Bağımsız Müfettişe verilmiştir. Yüksek Hakimler Kurulu da ancak üçte iki çoğunluk sağlandığında bir disiplin soruşturmasını başlatıp başlatmamaya karar verebiliyor. Açılan disiplin davasındaki iddialar üç ortak mahkeme hakimi ve yüksek öğretim kurumlarında çalışan profesörler ve araştırmacılar, Baro üyeleri ve/veya ticari olmayan yasal teşekküller tarafından aday gösterilenler arasından seçilen iki sıradan üyeden oluşan Ortak Mahkeme Hakimleri Disiplin Kurulu tarafından incelenir.

GEO / Sturua (45729/05)

[27/04/2017 Tarihli Son Hüküm](#)

[Eylem raporu](#)

[Statü: sürüyor](#)

Hakimlerin aynı davanın birçok aşamasında dava dışı bırakılması: 1996'da Anayasa Mahkemesi Ceza Muhakemesi Kanunu'nun (CMK) iki bakımdan anayasaya aykırı olduğunu bildirdi. İlk olarak, Kanun şimdiye kadar aynı hakimin sanığın suçu hakkındaki hem ilk derece hem de istinaf müzakerelerine katılmasına imkan veriyordu. İkinci olarak Kanun şimdiye kadar, alınacak ihtiyati tedbirler hakkındaki kararlara katılan hakimlerin, iddialar hakkında da karar vermesine olanak tanıyordu. Daha sonra Anayasa Mahkemesi 1996'da verdiği bir başka kararda başka bir CMK maddesinin de anayasaya aykırı olduğunu bildirdi, çünkü bu madde bir hakimin, cezai ehliyeti daha önceki bir kararda tesadüfen aynı hakim tarafından değerlendirilmiş olan bir sanığın duruşmalarına katılmasını engellemiyordu.

ITA / Ferrantelli and Santangelo (19874/92)

[07/08/1996 Tarihli Son Hüküm](#)

[Nihai Karar DH\(97\)502](#)

ITA / Cianetti (55634/00)

[10/11/2004 Tarihli Son Hüküm](#)

[Nihai Karar CM/ResDH\(2010\)213](#)

Aynı davada alt mahkemelerin yargılamalarına katılan Yargıtay hakimlerinin dava dışında tutulması: 2013'te, Yargıtay Hukuk Dairesi, Daire'nin 2005 Hukuk Usulü Kanunu'nu uygularken Avrupa Mahkemesi içtihatının göz önünde bulundurulmasını gerektiren bağlayıcı bir görüş benimsedi. Bu içtihatı göre eğer bir hakim ya da bir yardımcı hakimin tarafsızlığına dair şüphe uyandıran herhangi bir koşul varsa o hakimler yargılama görevini yapamazlar. Bu görüş özellikle bir Yargıtay hakimi aynı davaya daha önce alt mahkemelerde baktığı zaman uygulanmaktadır.

MKD / Bajaldziev (4650/06)

[25/01/2012 Tarihli Son Hüküm](#)

[Eylem raporu](#)

[Nihai Karar CM/ResDH\(2015\)189](#)

Hakimlerin Devlet Yargı Kurulu tarafından görülen görevi kötüye kullanma davalarında tarafsızlığın sağlanması: 2018'de Devlet Yargı Kurulu Kanunu ve Mahkemeler Kanunu değiştirildi ve artık disiplin davası açan Devlet Yargı Kurulu üyeleri karar verme aşamasının dışında bırakıldı. Yukarıda adı geçen bu kanunlar, aynı zamanda Soruşturma Komisyonu tarafından yürütülen soruşturma aşamasını hiçbir Soruşturma Komisyonu üyesinin katılmadığı karar verme aşamasından ayırdılar.

MKD / Mitrinovski (6899/12)

[30/07/2015 Tarihli Son Hüküm](#)

[Eylem raporu](#)

[Nihai Karar CM/ResDH\(2019\)300](#)

Yargıtay hakimlerinin reddedilmesine ilişkin kuralların netleştirilmesi: Bir Yargıtay hakiminin bir davada, bu davaya ilişkin daha önceki yasal maddi hukuk yorumlarının veya uygulamalarının onaylanıp onaylanmayacağına karar vermek üzere mahkeme heyetine çağırılma ihtimalini önlemek için Anayasa Mahkemesi 2004 tarihli bir kararda hakimlerin reddedilmesi ne ilişkin maddedeki "alt mahkeme" teriminin bütün alt mahkeme seviyelerini kapsaması gerektiğini açıklığa kavuşturdu.

POL / Toziczka (29995/08)

[24/10/2012 Tarihli Son Hüküm](#)

[Eylem Raporu](#)

[Nihai Karar CM/ResDH\(2014\)146](#)

Mahkemeye saygısızlık halinde mahkemelerin tarafsızlığı: 2016'da Anayasa Mahkemesi, mahkemeye saygısızlık çerçevesinde, iddia edilen saygısızlığın öznesi olan bir hakimin hükmü açıklayıp bir yaptırım dayattığında tarafsızlığın ihlal edilmiş olacağını belirterek içtihatını değiştirdi. 2017'de Hukuk Muhakemeleri Usul Kanunu'nda yapılan değişiklik uyarınca bir hakimin mahkemeye saygısızlık ettiği iddia edilen birine yaptırım uygulama talebi bir başka hakime devredilmek zorundadır.

*SVN / Pecnik Alenka
(44901/05)*

[27/12/2012 Tarihli Son Hüküm](#)

[Eylem raporu](#)

[FNihai Karar
CM/ResDH\(2018\)148](#)

Aynı davanın alt mahkeme yargılamalarına katılmış Anayasa Mahkemesi hakimlerinin dava dışı bırakılması: 2007'de Anayasa Mahkemesi, Mahkeme'nin bir davada, aynı davanın görüldüğü alt mahkeme yargılamalarına katılan bir hakimin yer aldığı heyetin aldığı kararda ortaya çıkan tarafsızlık eksiğini gidermek için içtihatını değiştirdi. Mahkeme bir dava konusuyla ilgili daha önceki yargılamalarda uzman görüşü belirtmiş ya da daha önce aynı davaya ilişkin alt mahkemelerde alınan karara katılmış hakimleri dava heyetinin dışında bıraktı. Taraflar Anayasa Mahkemesi Usul Kuralları'nda belirtildiği gibi bir Anayasa Mahkemesi hakiminin reddi için başvuruda bulunabilirler.

*SVN / Svarc and Kavnic
(75617/01)*

[08/05/2007 Tarihli Son Hüküm](#)

[Eylem raporu](#)

[Nihai Karar
CM/ResDH\(2018\)213](#)

Danıştay genel kurulunun tarafsızlığı: 2012'de Danıştay Kanunu değiştirilip Danıştay Genel Kurulunun sadece bu kuruma yapılan itiraz başvurularını inceleyen daimi seçilmiş üyelerden oluşması sağlanmıştır. İstisnai olarak genel kurul üyelerinin sadece aşırı yoğunluk nedeniyle gerektiğinde Danıştay dairelerindeki davalara bakmalarına izin verilmektedir.

*TUR / Fazli Aslaner
(36073/04)*

[07/07/2014 Tarihli Son Hüküm](#)

[AEylem raporu](#)

[Nihai Karar
CM/ResDH\(2017\)320](#)

İhlale neden olan yargılamalar yeniden açılmış ve başvuru sahibinin lehine karar verilmiştir.

2.1.4. Çıkar çatışmalarını kapsayan özel durumlar

Mahkemelerin tarafsızlığını güvence altına alan yeni Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay içtihatı: Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay, Avrupa Mahkemesi kararına cevaben bundan böyle mahkemelerin tarafsızlığını değerlendirirken Avrupa Mahkemesi'nin öznel ve nesnel test kriterlerini uygulayarak içtihatlarını değiştirdiler. Söz konusu davada istinaf mahkemesinin tarafsızlığına ilişkin şüphe, mahkeme başkanının oğlunun karşı tarafı temsil eden hukuk bürosunda stajyer olarak çalışmasından kaynaklanıyordu. 2013'te, Adalet Bakanlığı aynı zamanda yurt içinde görülen davalarda mahkemelerin tarafsızlığının ihlal edildiğini düşünen tarafların şikayet etmesini sağlamak üzere internete kamuya açık bilgi sorgulama motorunu da devreye soktu.

CRO / Ramljak (5856/13)

[13/11/2017 Tarihli Son Hüküm](#)

[Eylem planı](#)

[Statü: sürüyörg](#)

Hakimlerin dava dışında bırakılma temellerinin evlilik yoluyla akraba olunan aile üyelerini de kapsayacak şekilde yaygınlaştırılması: Bu dava bir istinaf hakiminin, karşı tarafı temsil eden hukuk bürosunun yönetici ortağıyla evlilik yoluyla olan akrabalığı nedeniyle tarafsızlığına ilişkin nesnel olarak doğrulanmış şüphelerle ilgilidir. Bu haksızlığı gidermek için 2018'de Yargılama Usulü Kanunu değiştirilmiş ve evlilik yoluyla oluşan akrabalık ilişkisinin bir hakimin bir davadan çekilmesi için bir temel oluşturacağı öngörülmüştür. Avukatların hakimlerin karşısına çıktığı ve bu avukatların, hakimin ailesindeki avukatların çalışanı, işvereni, ortağı olduğu ya da aralarında mesleki bir ilişki olduğu (stajyer avukatlar dahil) davalarda söz konusu hakim taraflara bu iş

CYP / Nicholas (63246/10)

[09/04/2018 Tarihli Son Hüküm](#)

[Eylem raporu](#)

[Nihai Karar
CM/ResDH\(2018\)359](#)

ilişkisi hakkındaki gerçekleri bildirmek zorundadır. Eğer taraflardan birinin hakimin duruşmalara katılmasına itirazı olursa, hakim kendisinin davadan el çekip çekmeyeceğine karar verir.

Hakimlerin yasal temsilcilerle olan akrabalık ilişkileri nedeniyle davadan çekilmeleri: Dava, istinaf mahkemesi başkanının, karşı tarafın yasal temsilcileriyle yakın akrabalık bağları nedeniyle, tarafsızlığına ilişkin nesnel olarak doğrulanmış şüpheler hakkındadır. 2007'de, davanın maddi unsurlarının ortaya çıkmasını müteakiben Hukuk Düzenleme ve Usulü Kanunu, bir hakimin karşısında savunma yapan bir yasal temsilcinin, hakimin oğlu ya da kızı, eşi, aile büyüğü ya da kardeşi olması halinde o hakime itiraz edilebilecek ya da hakimin o davaya bakmaktan imtina edebileceği şekilde değiştirildi.

MLT/ Micallef(17056/06)

[15/10/2009 Tarihli Son Hüküm](#)

[Nihai Karar CM/ResDH\(2011\)232](#)

2.2 Mahkemelerin öznel tarafsızlığı

Ulusal Yargı Kurulu üyelerinin hakimler hakkındaki disiplin yargılamaları sırasında basın açıklaması yapmalarının kısıtlanması: Bu davadaki tarafsızlık ihlali, Ulusal Yargı Kurulu (UYK) Başkanı ve iki üyesi tarafından, başvuru sahibi hakim hakkında, disiplin yargılaması sürerken yapılan basın açıklamalarından kaynaklanmıştır. Ulusal Yargı Kurulu Kanunu'nda 2011 yılında yapılan değişikliğe göre Ulusal Yargı Kurulu Başkanı, bir üyesi ya da Kurul'un kendisi basın açıklamasını ancak özel bir konuda kamuyu bilgilendirmek gerektiğinde yapmalıdır. Bununla birlikte UYK üyeleri bir disiplin yargılaması hakkında nihai karar verilene kadar yorum yapamazlar, disiplin yargılaması süren hakim aleyhinde açıklama da yapamazlar.

CRO/ Olujic (22330/05)

[05/05/2009 Tarihli Son Hüküm](#)

[Eylem raporu](#)

[Nihai karar CM/ResDH\(2011\)194](#)

Mahkemeye saygısızlığa ilişkin reform: 2009'da Adliye Mahkemeleri Kanunu değiştirildi ve ifade özgürlüğü hakkının korunmasıyla hakimlerin otoritesi arasında adil bir denge bulma ihtiyacının altı çizildi. Değişiklik mahkemeye saygısızlık davalarının, saygısızlığa uğradığı iddia edilen mahkemenin talebi üzerine Yargıtay başkanı tarafından bu amaçla tasarlanmış ayrı bir mahkeme tarafından görülmesini sağladı. Yargıtay Başkanı'ndan yeni bir mahkeme tayin etmesini istemeden önce iddia edilen saygısızlığa maruz kalan mahkeme, saygısızlık yaptığı iddia edilen kişiyi endişe veren tutumu ve uygulanabilecek yaptırımlar konusunda uyarmalıdır. Son olarak müvekkilleri adına mahkeme huzuruna çıkan avukatlar artık mahkemeye yönelik saygısızlığın görüldüğü davaya tabi olmazlar çünkü bu avukatlara atılı herhangi bir kusurlu davranış artık bir disiplin suçu oluşturacak ve mahkeme tarafından Avukat Disiplin Kuruluna bildirilecektir.

CYP/ Kyprianou (73797/01)

[15/12/2005 Tarihli Son Hüküm](#)

[Eylem raporu](#)

[Nihai karar CM/ResDH\(2015\)47](#)

3. SAVCILARIN BAĞIMSIZLIĞI VE TARAFSIZLIĞI

Avrupa Mahkemesi, demokrasi ve hukukun üstünlüğünün yazılı bir metinle dikte edilemeyeceğini, bunun kurumsal güvenceler gerektirdiğini vurgular. Tıpkı mahkemeler gibi, savcıların bağımsızlığı ve tarafsızlığı da yetkinin kötüye kullanılmasına karşı temel bir güvence oluşturur, zira Sözleşme'nin bütün yapısı, üye Devletlerin kamu yetkililerinin iyi niyetli hareket ettikleri genel va sayımı üzerine oturur. Benzer bir şekilde Bakanlar Komitesi de savcılarının sorumluluklarını ve yetkilerini meşruluk, nesnellik, adillik ve tarafsızlık ilkeleriyle uyumlu bir şekilde icra etmeleri gerektiğini vurgulamıştır.²

<p>Savcıların Temyiz Mahkemesi müzakerelerinin dışında tutulması: Bu dava, başka şeylerin yanı sıra başsavcının Temyiz Mahkemesi müzakerelerine katılması nedeniyle tarafı yapılan bir yargılama hakkındadır. Avrupa Mahkemesi'nin bulgularına acilen verilen bir karşılık olarak Temyiz Mahkemesi ceza, hukuk ve disiplin davalarında geçici yeni bir usul benimsedi. Buna göre başvuru sahipleri artık müzakerelerde yer almayacak olan başsavcının ihbarnamesine cevap vereceklerdir. 2000'de Adli Sicil Kanunu'nun Temyiz Mahkemesi ile ilgili sakıncalı maddeleri feshedildi. Aynı zamanda savcılık makamının hukuk mahkemeleri müzakerelerinden çıkarılması da kararlaştırıldı.</p>	<p><i>BEL / Borgers (12005/86)</i></p> <p>30/10/1991 Tarihli Son Hüküm</p> <p>Nihai karar CM/ResDH(2001)108</p>
<p>Savcılık Hizmetinin bağımsızlığını güçlendiren içtihat ve statü değişiklikleri: Bireyleri sadece baskı altında tutmak amacıyla (bu davada bir başka başvuru sahibinin Avrupa Mahkemesi'ne yaptığı başvuruyu engellemek amacıyla) tutuklama, gözaltında alma ve haklarında ceza davası açmayı engellemek için savcılık hizmetlerinde önemli bir reform yapıldı. Reform, savcılık makamının yasama ve yürütmeden bağımsızlığını geliştirdi ve savcılarının disiplin açısından hesap verebilir olmalarını sağladı.</p> <p>Anayasa Mahkemesi'nin Eylül 2013 tarihli bir ara kararına göre devlet yetkililerinin savcılık hizmetlerine belirli bir ceza davası hakkında bilgi talep ederek ya da bir savcıya somut olayların soruşturulmasına ilişkin soru sorarak ya da onu sorgulayarak müdahale etmesi yasaklanmıştır. 2016'da yeni bir Savcılık Hizmetleri Kanunu çıkarılmış ve Başsavcı seçimi için açık kriterler ve usuller belirlenmiş, Başsavcılarının siyasi partilere katılmaları yasaklanmış ve ceza soruşturmalarında insan haklarına saygılı olunması güvence altına alınmıştır. Kanun ayrıca savcılarının resmi görevleri sırasında görevi kötüye kullanma durumlarında disiplin yaptırımları da getirmiş ve savcılarının yasa yapma ve yürütme faaliyetlerine katılmaları da sınırlandırılmıştır.</p> <p><i>Başvuru sahibi 2007'de tahliye edilmiş kendisine hatalı olarak yüklenen bütün suçlardan beraat etmiştir.</i></p>	<p><i>MDA / Cebotari (35615/06)</i></p> <p>13/02/2008 Tarihli Son Hüküm</p> <p>Eylem planı</p> <p>Nihai karar CM/ResDH(2016)147</p>
<p>Savcılık Hizmetinin bağımsızlığı: 2016 anayasa değişikliklerinin ardından savcılık hizmeti adli sistemin bir bileşeni oldu.</p> <p>Yukardaki değişiklikler ve 2014 Savcılık Hizmeti Kanunu, savcılık kurumunda büyük bir reforma yol açtı, bunun sonucunda Ukrayna'nın Avrupa Konseyi'ne katılım yükümlülükleri doğrultusunda savcılığın denetleyici görevleri de feshedildi. Üstelik bu Kanun, savcılarının görevlerini yaparken yasadışı siyasi, mali ve diğer etkilerden koruyarak, bireysel savcılık özerkliğini güvence altına alarak ve bir savcılık öz-yönetim sistemi kurarak siyasi tarafsızlık ilkesini sağladı. Kanun aynı zamanda disiplin işlemleri ve kariyerle bağlantılı konular için de bir</p>	<p><i>UKR / Lutsenko (6492/11)</i></p> <p>19/11/2012 Tarihli Son Hüküm</p> <p>Eylem raporu</p> <p>Statü: sürüyor</p>

² Bkz. Bakanlar Komitesi'nin savcının ceza yargılaması sistemindeki rolüne ilişkin [Rec\(2000\)19](#) sayılı Tavsiye Kararı ve , savcının ceza yargılama sistemi dışındaki rolüne ilişkin [CM/Rec\(2012\)11](#) sayılı Tavsiye Kararı

çerçeve oluşturdu. 2017 Savcılar için Meslek Etiği ve Davranışı Kanunu, siyasi tarafsızlık ilkesini daha da geliştirmiş ve savcılarının mesleki davranışlarını düzenleyen standartlar getirmiştir.

Lutsenko davasında Başkan 2013'de başvuru sahibini bağışladı ve ardından Lutsenko tahliye edildi. 2014'te yerli bir mahkeme, başvuru sahibinin mahkumiyetini bozdu.

Tymoshenko davasında başvuru sahibi 2014'te tahliye edildi ve tüm hakları iade edildi.

**UKR / Tymoshenko
(49872/11)**

[30/07/2013 Tarihli Son
Hüküm](#)

[Eylem raporu](#)

[Status of execution: pending](#)

DAVA DİZİNİ

<i>AUT / Hortolomei (17291/90)</i>	5	<i>POL / Toziczka (29995/08)</i>	10
<i>AUT / Pfeifer and Plankl (10802/84)</i>	9	<i>ROM / Luka (34197/02)</i>	3
<i>AUT / Sramek (8790/79)</i>	5	<i>ROM / Maszni (59892/00)</i>	3
<i>BEL / Borgers (12005/86)</i>	13	<i>SUI / Wettstein (33958/96)</i>	8
<i>BEL / De Cubber (9186/80)</i>	9	<i>SVN / Pecnik Alenka (44901/05)</i>	11
<i>CRO / Olujić (22330/05)</i>	12	<i>SVN / Svarc and Kavnic (75617/01)</i>	11
<i>CRO / Ramljak (5856/13)</i>	11	<i>SWE / Langborger (11179/84)</i>	6
<i>CYP / Kyprianou (73797/01)</i>	12	<i>TUR / Bayrak (39429/98)</i>	4
<i>CYP / Nicholas (63246/10)</i>	11	<i>TUR / Ciraklar (19601/92)</i>	4
<i>DNK / Hauschildt (10486/83)</i>	9	<i>TUR / Fazli Aslaner (36073/04)</i>	11
<i>FRA / Beaumartin (15287/89)</i>	3	<i>TUR / Ibrahim Gurkan (10987/10)</i>	4
<i>FRA / Dubus S.A (5242/04)</i>	9	<i>TUR / Sertkaya (77113/01)</i>	4
<i>FRA / Kress (39594/98)</i>	9	<i>TUR / Tanisma (32219/05)</i>	4
<i>GEO / Sturua (45729/05)</i>	10	<i>UK / Findlay (22107/93)</i>	4
<i>ITA / Cianetti (55634/00)</i>	10	<i>UK / Grieves (57067/00)</i>	5
<i>ITA / Ferrantelli and Santangelo (19874/92)</i>	10	<i>UK / McGonnell (28488/95)</i>	8
<i>ITA / Savino (17214/05)</i>	5	<i>UK / Stafford (46295/99)</i>	5
<i>LIT / Daktaras (42095/98)</i>	6	<i>UK / Tsfayo (60860/00)</i>	6
<i>LUX / Procola (14570/89)</i>	8	<i>UKR / Agrokompleks (23465/03)</i>	6
<i>MDA / Cebotari (35615/06)</i>	13	<i>UKR / Lutsenko (6492/11)</i>	13
<i>MKD / Bajaldziev (4650/06)</i>	10	<i>UKR / Oleksandr Volkov (21722/11)</i>	5, 6
<i>MKD / Mitrinovski (6899/12)</i>	10	<i>UKR / Salov (65518/01)</i>	6
<i>MLT / Micallef (17056/06)</i>	12	<i>UKR / Sovtransavto Holding (48553/99)</i>	7
<i>POL / Brudnicka and Others (54723/00)</i>	3	<i>UKR / Tymoshenko (49872/11)</i>	14